

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief

Helmond, 12 juli 2018
Onderwerp: Update GenX

Zaaknummer:
Uw kenmerk:

Telefoon.:
Uw brief d.d.:

Geachte leden van de gemeenteraad,

Begin dit jaar hebben wij u op de hoogte gesteld van het aantreffen van de stof GenX in Helmond. In februari hebben wij u hierover de laatste update gegeven (via RIB 008). Graag informeren wij u op dit moment en via deze raadsinformatiebrief nader over de huidige stand van zaken, waarbij we in het bijzonder ingaan op de nu lopende onderzoeken en onze strategie richting het bedrijf Custom Powders.

Strategie richting Custom Powders

Na het uitspreken van een strakke lijn en het opleggen van een zogenoemd Maatwerkvoorschrift richting Custom Powders, waarin te allen tijde voor ons het tegengaan van risico's voor volksgezondheid en milieu voorop heeft gestaan, heeft het bedrijf een onderzoeksrapport opgeleverd over hoe de verspreiding van GenX heeft plaatsgevonden. Zoals eerder aangegeven is de kern dat het stoffen betreft, afkomstig van het in Dordrecht gevestigde bedrijf Chemours. In maart jl. heeft Custom Powders ons formeel verklaard geen materialen meer te verwerken die GenX bevatten. Wel blijft het bedrijf GenX-vrije stoffen verwerken voor Chemours. Samen met de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) bekijken we op dit moment de mogelijkheden om deze stoffen bij vertrek uit Dordrecht te onderzoeken, zodat beter inzicht ontstaat in de samenstelling en daarmee in de stoffen die wél bij Custom Powders worden verwerkt. Daarnaast zullen wij zoveel mogelijk controle houden op de 'batches' met stoffen die vanuit Chemours bij Custom Powders in Helmond binnenkomen.

Stand van zaken onderzoeken

Zoals ook in de RIB in februari aangegeven, worden door verschillende partners metingen en onderzoeken uitgevoerd om zicht te krijgen op aanwezigheid, aard en risico's van onder meer GenX. Hieronder geven we per categorie aan wat de huidige stand van zaken van de onderzoeken is.

Metingen Waterschap Aa en Maas

In opdracht van de provincie zijn door het Waterschap Aa en Maas monsters genomen van zwemwater, oppervlaktewater en afvalwater. Tijdens dit onderzoek in mei jl. is in de recreatieplas Berkendonk de stof PFOA gevonden. Deze stof, aangemerkt als een Zeer Zorgwekkende Stof (ZZS), wordt alom beschouwd als de voorloper van GenX. Na het aantreffen heeft onderzoek en analyse plaatsgevonden. De gemeten waarden zijn sinds de eerste ontdekking overwegend stabiel, maar bevinden zich wel boven de landelijk opgestelde advieswaarden.

Concreet betekent dit dat zwemmen in Berkendonk blijft toegestaan. Incidentele blootstelling brengt namelijk geen directe risico's voor de volksgezondheid met zich mee. Het RIVM bevestigt dit en geeft ook aan dat het milieu in en rondom Berkendonk voorsnog geen gevaar loopt. Wel waarschuwt het RIVM voor een langdurig hoge blootstelling aan PFOA, omdat dit mogelijk wel gezondheidsrisico's kan opleveren. Vanwege dat gegeven heeft de situatie absoluut onze aandacht en het waterschap blijft de komende tijd met hoge frequentie metingen doen. Mochten er significante veranderingen optreden in de gemeten waarden, dan

zullen wij deze zo snel mogelijk actief communiceren. Hiervoor maken we gebruik van verschillende kanalen, waaronder de speciaal voor dit onderwerp opgestelde website www.helmond.nl/genx. Op deze website staan onder meer de veel gestelde vragen en antwoorden rond dit thema. Ook hebben wij de wijkraad in Brouwhuis over de gemeten resultaten geïnformeerd.

Andere verwerkte producten door Custom Powders

Omdat Custom Powders ook voedingsmiddelen heeft verwerkt heeft de NVWA monsters genomen van producten die binnen dit bedrijf zijn behandeld. Daarnaast onderzoekt de NVWA of uitstoot van de stof GenX invloed heeft op de gewassen in de omgeving (o.a. mais, gras, vis, melk, eieren). Uiterlijk in september as. verwacht de NVWA de conclusies van deze onderzoeken openbaar te maken. Op 28 juni jl. heeft de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) een rapportage uitgebracht waarin geconcludeerd wordt dat de stoffen GenX en PFOA via de afvalstromen van Chemours (en voor Helmond via Custom Powders) in lucht, water en grond terecht gekomen zijn.

Bodemmonsters in gemeente Helmond

Om in de toekomst uitstoot als die van PFOA en GenX te kunnen voorkomen, onderzoeken wij als gemeente momenteel actief samen met de ODZOB hoe de uitstoot heeft kunnen gebeuren, wat de gevolgen zijn en welke vervolgstappen we moeten zetten. De eerste bodemmonsters zijn genomen en uiterlijk in oktober zijn de resultaten beschikbaar. Daarnaast is onderzoek gestart naar aanwezigheid van PFOA en/of GenX in de moestuinen in de omgeving van Custom Powders. Aangezien we alle werkzaamheden rondom dit thema in nauwe samenspraak met onze partners (zoals de ODZOB, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de NVWA) uitvoeren, zullen we de uitkomsten van ons onderzoek uiteraard naast dat van de NVWA en de ILT leggen.

Volksgezondheid hoogste prioriteit

We zijn ons ervan bewust dat de nog altijd bestaande onduidelijkheid over de aanwezigheid en exacte risico's van zowel GenX als PFOA vragen om zorgvuldigheid en om afstemming met de best geëquiperde specialisten. Als gemeente Helmond werken we daarom al enkele maanden nauw samen met het Ministerie van I&W, de NVWA, het RIVM, Rijkswaterstaat, de Provincies Noord-Brabant en Zuid Holland, Waterschappen, de betrokken Omgevingsdiensten, GGD Brabant-Zuidoost, drinkwaterbedrijven in Noord-Brabant en Zuid-Holland en de DCMR (Milieudienst Rijnmond). We delen beschikbare resultaten en stemmen af. (Inter)nationale ontwikkelingen volgen en bespreken we. Kortom: we handelen in dit dossier daadwerkelijk als één overheid, waarbij de specifieke situatie in Helmond een telkens terugkerend thema van gesprek is.

Wekelijks komt bovendien in Helmond een ambtelijk kernteam bij elkaar dat de actuele stand van zaken in onze stad volgt en bespreekt. Er is maandelijks 'Brabant-breed' strategisch en operationeel overleg en ook is er periodiek bestuurlijk overleg onder Helmonds voorzitterschap. De betrokken wethouders De Vries en Maas nemen hieraan deel. Het onderwerp geniet voor ons bijzondere aandacht. Daarbij staat voor ons in alles voorop dat de bescherming van de gezondheid van inwoners én het milieu onverminderd de hoogste prioriteit heeft, of het nu om de situatie in en rondom Berkendonk of op andere plekken in de stad gaat.

In oktober, of zoveel eerder als de situatie daarom vraagt, informeren wij u graag opnieuw over de stand van zaken, waarbij wij ook zullen ingaan op nieuwe onderzoeksresultaten.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Helmond
de burgemeester de secretaris